

MODRZEWIOWY (30) ai

modrzewowy (18), **modrzewiowy** (11), **modrzewiowy** (1); modrzewowy *FalZioł* (18); modrzewiowy *RejWiz*, *SienLek* (10); modrzewiowy *Calep*.

Oba o oraz e jasne.

sg f N modrzewiow^a (10). ◊ G modrzewiow^ej (14); -^ej (3), -(e)j (11). ◊ D modrzewiow^ej (1). ◊ A modrzewiow^a (1). ◊ I modrzewiow^a (2). ◊ L modrzewow^ej (1). ◊ n [N modrzewiow(e).] ◊ G modrzewow(e)go (1). ◊ [L modrzewowym. ◊ pl N subst modrzewiow^e. ◊ G modrzewiow^ych.]

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI i XVIII w.

Przymiotnik od „modrzew” (30) :

1. Zestawienia w funkcji nazw botanicznych (22) :

a. »modrzew(i)owa gębk^a« = *Fomes officinalis* (Vill.) Neum.; żagiew lekarska, grzyb pasożytniczy z rodziny żagwiowatych (*Polyporaceae*), wyrastający na pniu modrzewia, w Polsce bardzo rzadki, stosowany niegdyś jako lek przy dolegliwościach żołądkowych; *agaricon Calep*; *agaricum, fungus larignus Cn* [szyk 13 : 8] (21) : Weźmi piłuli de *agarico* dragmę iedną, modrzewow^ey [modrzewiow^ey *SienHerb* 23a] gębki trzeci^a część dragmy *FalZioł* I 18a; O modrzewow^ey gębcze. *Agaricus*. Modrzewowa gębk^aha iest ciepła w wtorym stopniu/ łucha wtrzecim [...] Iesth dwoiakha/ Samiecz y łamicza. Samicza iest lepśza á okrągła *FalZioł* III 3v, +6, I 66c, 84c, III 3v [4 r.] (15); Gębk^a modrzewiowa/ iest grzyb ábo bdła która ná łuchym modrzewiu roście: lepśza iest niż świérkowa/ bo iest y bielśza: s tąd i^a zow^a niéktorzy białą goryczką. *SienLek* X4v, 94v, 155v, 166v, Xv; *Agaricon* – Modrzewiow^a gębk^a. *Calep* 41a; [Modrzewiowa gębk^a/ Goryczká biał^a/ *Agaricum*. *Dannenfchwam*. *SienHerb* K4#, E#; *AGARICUS*. Po polłku Modrzewiowa gębk^a. Zwyczaj ludzkiego mówienia przezwał *Agaricum* Modrzewiow^a gębk^a *UrządowHerb* 14a, 14b, 15a [2 r.], 16a].

b. »modrzewowe drzewo« = *Larix* Mill.; modrzew, drzewo z rodziny sosnowatych (*Pinaceae*) (1) : iest to gębk^a która wyraśta s korzenia modrzewow^ey drzewa *FalZioł* III 3v; [Modrzeń/ modrzew/ álbo modrzewiow^ey drzewo/ *Larix*. *Lerchenbaum SienHerb* K4#; V nas dofyć wielkich Modrzewiow^ych drzew *UrządowHerb* 14b, 354].

2. Wydzielany przez modrzew (7) :

Zestawienie: »modrzew(i)owa żywica« = naturalna wydzielina drzew iglastych, bardzo zasobna w olejek terpentynowy; żywica modrzewiowa i jodłowa długo utrzymuje się w stanie płynnym; *resina. larigna, terebinthina Cn* [szyk 6 : 1] (7): *Terpentina*. Modrzewowa żywica. *FalZioł* III 29b, +6v; Weźmi modrzewiow^ey żywice/ co i^a niełufnie *Terpentiną* zow^a: ponieważ inné drzewo iest *Terobin*/ s kthor^ego *terpentiną* ciecze/ *Láćinnicy* ié *Therebyntus* zow^a *SienLek* 175, 93, 175, 179, 181; [Weźmi żywice łofnow^ey biały/ żywice modrzewow^ey [jodłow^ey żywice *FalZioł* V 98] to iest *terpenty* *SienHerb* 387a; Modrzewiowa *Zywicá*/ i^a bywa bran^a miáłto *Terebintow^ey Zywice*/ zow^a i^a *Terpentiną*/ po *Láćinie* *Terpentina*. *Lerchbaumen Hartz*/ *Terpentin*. *SienHerb* K4#, 225a, 388b, E#; W *Herbarzu* polłkim *Terpentinu*^m wykłáda *Modrzew*/ á *Terpentina* Modrzewiowa żywic^a: ále prawdźiwie *Terpentina* iest żywic^a inśza/ od *Modrzewiow^ey żywice* *UrządowHerb* 354a, 354b].

3. Wykonany z modrzewia (1) : A rynna modrzewiowa pewnie áby był^a/ *Bowiemy* tá jodłowa bárzo prętko zgnił^a. *RejWiz* 84v.

4. [Stanowiący część modrzewia:

Wyrażenia: »liście modrzewiowe«: Liście álbo ości Modrzewiowé [...] boléść vśmierza
UrządowHerb 354b.

»ości modrzewiowe«: *UrządowHerb* 354b *cf* »liście modrzewiowe«.

»skorza modrzewiowa«: popiół z łkórzy Modrzewiowéy dobrze pożywác ná przetárćíe/ y opalenié.
UrządowHerb 354b.]

Synonimy: 1. *zest.* »modrzewiowa gębka«: *agaryk*, »biała goryczka«.

Cf MODRZEJOWY, MODRZEWI

AKtt